

KURJER WILEŃSKI

Liga Narodów potępia Sowiety

GENEWA (Elta). Według Reutera, komisja czterech państw powzięła we środę uchwałę, która potępia akcję sowiecką, zwraca się do członków Ligi Narodów z prośbą o przyświecenie jej z pomocą materialną i humanitarną oraz uowadnia sekretarza generalnego Ligi Narodów wciągnięcia do tej akcji państw nie należących do Ligi Narodów.

Uchwała będzie rozpatrywana na dzisiejszym posiedzeniu plenarnym, poczym zostanie zwrócona Radzie Ligi Narodów.

STANY ZJEDNOCZONE podejmą inicjatywę w sprawie Finlandii

GENEWA (Elta). Wszystkie dokumenty dotyczące dyskusji Ligi Narodów w sprawie „konfliktu fińsko-sowieckiego” zostały przekazane Stanom Zjednoczonym, celem powzięcia przez nich inicjatywy pokojowego rozstrzygnięcia sporu.

Wielka bitwa morska na południowym Atlantyku

LONDYN. W związku z wielką bitwą morską, na Południowym Atlantyku, w czasie której został poważnie uszkodzony pancernik niemiecki „Admiral Scheer”, admiralicja angielska podaje następujące szczegóły:

Statki francuski i brytyjski „Ajax” i „Acailles” stoczyły z

pancernikiem niemieckim zaciętą walkę. Mimo, że okręty państw sprzymierzonych uzbrojone były w 20 i 15 cmt. działa, zaś pancernik niemiecki w 28 cmt., okręty francuski i brytyjski zatakowały z obu stron okręt niemiecki, który zmuszony został do przyjęcia walki.

Bój trwał od 6 do 10 w nocy, do chwili, kiedy ciężko uszkodzony okręt niemiecki musiał się wycofać z walki. Uszkodzony pancernik schronił się do portu Montevideo. Według ostatnich wiadomości, otrzymanych z Montevideo, wśród rannych znajduje się również kapitan pancernika.

Koszty utrzymania armii i rządu polskiego we Francji

Oficjalnie donoszą, że aliansi zobowiązali się kredytować wszelkie koszty organizacji i wyposażenia armii polskiej we Francji na czas wojny.

Wydatki na Rząd Polski we Francji i jego organy, obliczone na 8 milionów złotych rocznie.

Ostatni numer „Rigauische Rundschau”

RYGA. Życie niemieckie nad wschodnim Bałtykiem zamiera z każdym dniem. Wielowiekowe pamiątki kultury niemieckiej przechodzą do rąk obcych.

M. in. wczoraj w Rydze, ukazał się ostatni numer niemieckiego pisma „Rigauische Rundschau”, które wychodziło 73 lata. W relacji agencji „Tass” mówi się, że pismo przestaje wychodzić w związku z repatriacją ludności niemieckiej z Łotwy.

Zatonięcie sowieckiego okrętu

TOKIO. (Elta). We wtorek na północ od wyspy Hokkaido zatonał parowiec sowiecki „Indigirka”. Statek miał na pokładzie tysiąc pasażerów i 36 członków załogi. Według Havasa, 300 osób uratowano. Los innych jest dotychczas nieznanym.

TOKIO (Elta). Według wiadomości z Hokkaido, o zatonięciu statku sowieckiego „Indigirka”, dotychczas morze wyrzuciło 350 trupów, 395 osób zostało uratowanych. O losie 200 osób brak jest wiadomości.

Finlandia członkiem Rady L. N.

GENEWA, (Elta). Przy wybieraniu członków do Rady Ligi Narodów 34 głosy z 38 ogółem opowiedziały się za Finlandią. Wynik głosowania przyjęty został spokojnie bez manifestacji.

W sprawie miejsc, które zwolniły się po wyjściu Łotwy i Chin, oświadczone, że na skutek życzenia zgromadzenia w nadchodzącym roku będzie 11 niestałych miejsc w Radzie. W ten sposób miejsca zajmowane przez Łotwę i Chiny pozostaną czasowo wolne.

Anglia wyda historię rokowań z ZSSR

LONDYN. (Elta). Havas komunikuje, iż według oświadczenia Chamberlaina, lord Halifax przygotowuje „białą księgę”. W księdze będą opisane przeprowadzone w początku bieżącego roku rokowania z Rosją Sowiecką.

Angielskie koła miarodajne zaprzeczają niemieckim wiadomościom z Montevideo o tem, że brytyjski okręt jakoby posługiwał się gazowymi pociskami.

Według ostatnich doniesień admiralicji angielskiej ta sama łódź podwodna, która mogła storpedować okręt niemiecki „Bremen”, storpedowała na Morzu Północnym pancernik niemiecki oraz zatopiła niemiecką łódź podwodną. Szczegółów brak.

Czytniki niemieckie twierdzą, że „Admiral Scheer” zatopił jeden okręt angielski o wyporności 7 tys. ton.

Nowy rząd w Szwecji

STOCKHOLM, (Elta). W środę został utworzony nowy rząd szwedzki w składzie następującym: premier — Albin Hansson (socjalista), min. spr. zaor. — Christian Guenther (dotychczasowy poseł szwedzki w Norwegii), min. sprawiedliwości — Carl Westman (partia agrarna), min. obrony narod. — Skund (socjalista), min. spr. wewn. — Gustaw Moeller (socjalista), min. komunik. — Gustaw Anderson (leader partii liberałów), min. skarbu — Ernest Wigfors (socjalista), min. oświaty — Gustaw Bagge (partja konserw.), min. roln. — Axel Pehrsson Branstorp (partja agrariuszy), min. handlu — Eric Olofsson, min. gospod. nar. — Herman Eriksson (socjalista), min. bez teki. — Nils Tuensel (partja agrarna), Thorvald Bergquist (partja liberałów).

Zaznaczyć należy, iż b. min. spraw zagr. Sandler podał się do dymisji już dnia drugiego grudnia.

Budżet Ligi N.

GENEWA (Elta). Komisja budżetowa przyjęła we wtorek projekt budżetu Ligi Narodów na rok 1940, który został referowany na posiedzeniu plenarnym. Budżet został uchwalony na sumę 21.451.408 franków szwajcarskich i jest o 30 proc. szczyplejszy od budżetu roku 1939.

Nowy wielki wybuch w Rumunii

BERLIN. D. N. B. donosi, iż wczoraj rano w Rumunii, w pobliżu Siedmiogrodu, nastąpił wielki wybuch w fabryce wojennej. Eksplozował olbrzymi kocioł z chlorkiem, poczym plomienie objęły całą fabrykę.

Sowiety chcą przepołowić Finlandię

OSLO (Elta) Norweska agencja telegraficzna donosi z Kirkenen o wielkiej akcji armii sowieckiej na froncie na wschód od Gouvernorkorski. Armia fińska cofa się na południe. Przez całą noc odbywały się zacięte walki. Samoloty sowieckie we czwartek rano przeleciały Salmijaervi.

MOSKWA (Elta). Sztab armii leningradzkiej donosi: w dniu 12 grudnia armia sowiecka w kierunku Uchty znajdowała się w odległości 105 kilometrów od granicy w głębi kraju. W kierunku Pietrozawodzka armia sowiecka zajęła twierdzę Kitekos i stację kolejową na linii kolejowej między Pitkarantos i Serdoli. Lotnictwo wobec złych warunków atmosferycznych udziału w walkach nie brało.

W ciągu dnia wczorajszego na frontach fińskich toczyły się zacięte boje. Lotnicy sowieccy zbombardowali Hange, przy czym fińskiej artylerii przeciwlotniczej, zgodnie z doniesieniami ze Stockholmu, udało się zestrzelić sowiecki samolot bombardujący, który wpadł do morza.

Dzienniki szwedzkie twierdzą, że dotychczasowe wyniki walk wywołały w Helsinkach pewne uspokojenie. Wielu ewakuowanych mieszkańców Helsinek wraca. Ta powrotna fala ewakuowanych wywołała pewne zaniepokojenie władz fińskich, które wezwały ludność, by nie spieszyła z powrotem do stolicy.

Dopiero wieczorem, kiedy ruch zamiera i miasto pogrąża się w ciemnościach, znaczy, że kraj znajduje się w stanie wojny.

Według ostatnich komunikatów, główna ofensywa sowiecka

ka prowadzona jest nadal na centralnym odcinku frontu. Sowieckie dowództwo chce widocznie za wszelką cenę przebić się do Zatoki Botnickiej i przepołowić Finlandię.

W ciągu dnia wczorajszego sowieckie kolumny pancerne posunęły się na tym odcinku, lecz Finowie rozpoczęli wielką kontrofensywę.

Sztab fiński donosi również o odbiciu miasta Łajola.

Ostatnie doniesienia z Helsinek stwierdzają, że w ciągu ostatnich dni ilość ochotników ze Szwecji i Norwegii stale wzrasta. Ochotnicy proszą o natychmiastowe wysłanie ich na front w Helsinkach otrzymano wiadomości, iż liczne fińskie oddziały narciarskie przyprawiły wczoraj naclerając wojska sowieckie o wielkie straty. Ostatnio ogłoszony komunikat „Tass” stwierdza, że na uchtlińskim odcinku wojska sowieckie posunęły się o 110 klm. od granicy ZSSR.

Niemcy wobec państw skandynawskich

Niemieckie koła polityczne z wielkim zainteresowaniem obserwują tworzenie nowego rządu w Szwecji.

Reorganizacja rządu szwedzkiego, przeprowadzana — jak wiadomo — pod kątem zjednoczenia całego narodu dla celów obrony i bezpieczeństwa państwa, może wywołać, — zdaniem Berlina, — poważne następstwa dla wszystkich państw Skandynawskich.

Ponieważ przemysł niemiecki zaopatruje się w wiele niezbędnych dla siebie surowców w państwach skandynawskich, a zwłaszcza w Szwecji, Rzesza jest wybitnie zainteresowana w tem, ażeby dostawy tych surowców nie uległy przerwie.

W obecnej sytuacji międzynarodowej ten stan rzeczy da się osiągnąć pod warunkiem, że rządy państw skandynawskich będą przyjazne lub co najmniej neutralne w stosunku do Rzeszy i że nie dadzą się one wciągnąć w wojnę sowiecko-fińską.

W Berlinie obawiają się raczej tej drugiej możliwości i w tej obawie leży źródło wielkiego niezadowolenia zostało wywołane wiadomościami o wojskowych przygotowaniach w Szwecji i o przygotowaniu do ewakuacji Stockholmu. Według opinii niemieckiej zarządzenia te są przedwczesne i nie potrzebne. Zdaniem politycznych kół berlińskich Szwecja będzie mogła zachować pokój tylko w tym wypadku, jeżeli potrafi odgraniczyć się całkowicie od zatargu sowiecko-fińskiego i wykazać więcej zainteresowania gospodarczymi potrzebami Trzeciej Rzeszy.

Mobilizacja specjalistów marynarki szwedzkiej

STOCKHOLM, (Elta). Havas komunikuje o ogłoszeniu przez dowódcę marynarki wojennej

Szwecji mobilizacji inżynierów, chemików i techników, specjalistów obrony przeciwgazowej.

Sowiecka łódź zatopiła statek niemiecki

HELSINKI. (Elta). Według Havasa, sowiecka łódź podwodna zatopiła u wybrzeży fińskich parowiec niemiecki „Boheim” o pojemności 3.380 ton.

Statek płynął do Niemiec z ładunkiem drzewa. Został zabity kapitan parowca, jego zastępca i telegrafista. 29 członków załogi zdołano uratować.

Tajemniczy wyjazd ambasad. Sowieców z Rzymu

RZYM (Elta). Według Havasa nowy ambasador Rosji Sowieckiej w Rzymie Gorelkin wyjechał w niewiadomym kierunku.

Przed trzema tygodniami przybył on z Moskwy, nie wręczył jednak dotychczas królowi swych listów uwierzytelniających.

Akcja lotnictwa angielskiego

LONDYN, (Elta). Havas komunikuje, iż we wtorek wieczór samoloty brytyjskie przeleciały nad bazą powietrzną na Helgolandzie.

Samoloty brytyjskie miały zamiar niedopuszczyć do działania samolotów niemieckich, rzucających miny.

Angielskie zapory balonowe

LONDYN. (Elta). Reuter donosi, że gdy samoloty niemieckie ukazały się nad Frith Forth, w przeciagu 24 godzin została tam wzniesiona zapora balonowa, która specjalnymi pociągami została tu przeniesiona z innej części Szkocji. Obecnie taka zapora balonowa może wszędzie być przeniesiona w przeciagu jednej doby.

Alarm lotniczy w Gibraltarze

RZYM, (Elta). Według wiadomości DNB we wtorek poraz pierwszy zostało ogłoszone niebezpieczeństwo lotnicze dla Gibraltaru. Według wiadomości posiadanych w Rzymie zauważone zostały, lecące z południa, cztery nieznanne samoloty, które następnie udały się w innym kierunku. Alarm trwał 15 minut.

Kule w Luxemburgu.

LUXEMBURG (Elta) Komunikują z Luxemburgu, iż nocy wczorajszej słyszano silne strzelanie artyleryjskie na pograniczu południowo-wschodnim Luxemburgu. Kule karabinów maszynowych trafiły w niektóre domy miasteczka pogranicznego Schengen, nikt jednak nie został ranny.

Primate Klapka

PRAGA (Elta). Z rozkazu prezydenta Czech został mianowany komisarz na mi. Pragę z tytułem „primatora”. Komisarzem został dr. Klapka.

Tureckie orzechy

Kilka dni temu Elta podała komunikat o koncentracji wojsk tureckich na granicy sowieckiej. W dzień później Moskwa nadała wiadomość o zlym stanie ekonomicznym Turcji. Dwie te informacje dowodzą wyraźnie, że stosunki sowiecko-tureckie uległy pogorszeniu.

Pamiętać należy, że stosunki sowiecko-tureckie były na ogół przyjazne. Po wojnie wszechświatowej jedynie Rosja sowiecka wyciągnęła dłoń bratnią do walczącej o wyzwolenie Turcji. Stare spory zostały zapomniane. Puszczono w niepamięć wojny rosyjsko-tureckie. Sowiety wyrzekły się jakichkolwiek bądź pretensyj do Konstantynopola, wykiwając marzenia Milukowa o panowaniu nad zatokami. Turcja przestała podburzać narody sąsiadujące z Sowietami i wyrzekła się marzeń o panowaniu nad Kaukazem.

Wyrazem ws. oddziałyania były nie tylko paki i traktaty. Decydowała nie tylko ni-nawisć do traktatu Wersalskiego, Trianon, Saint Germanin (Sevr) i Lozannie). Sowiety dopomagały czynnie Turcji w walce z Anglikami. Przyjaźń ta rosła.

W organach sowieckich poświęconych zagadnieniom wschodu, a szczególnie w miesięczniku „Nowy Wschód” redagowanym przez Pawłowicza (Weltman) poświęcano wiele miejsca zagadnieniom odrodzenia Turcji. Interesowano się reformami Kemala Paszy. Podziwiano szeroką akcję emancypacyjną wyzwolenia się z pod jarzma Anglii.

Nowoczesna Turcja wyrzekła się kalifatu. Zdjęła fesi z głowy, czadry z oblicza kobiet. Wprowadzono pisownię europejską. Niektóre świątynie przeistoczono w muzea. Wprowadzono powszechne nauczanie. Był to postęp, zastosowany oczywiście do klimatu azjatyckiego, socjalizm w wydaniu tureckim. Za przynależność do partii komunistycznej obcinano uszy.

Stosunki między Kemalem Paszą a Sowietami były jak najlepsze. Delegacje wojskowe sowieckie odwiedzały Turcję. Sowiety udzielały pomocy finansowej, a nawet podjęły się restauracji gospodarczej kraju zrujnowanego. Ta próba napotkała na pewne trudności. Techniczna pomoc Rosji sowieckiej nie mogła być zbyt szeroka. Nie umniejszało to jednak przyjaźni ani dobrych stosunków sąsiedzkich.

Dopiero kilka lat temu przy rozważaniu zagadnienia cieśnin, przy dyskusji nad żądaniami Turcji o zniesienie wszystkich ograniczeń natury międzynarodowej, stosunki sowiecko-tureckie uległy pewnemu pogorszeniu. Podczas konferencji w Montreux delegacja sowiecka zwróciła uwagę delegacji tureckiej na konieczność uwzględnienia specyficznych interesów sowieckich na Morzu Czarnym. Podejrzliwa Turcja widziała w tym chęć parcia na Bałkany. Cień dawnych pożądań imperialistycznych wydłużał się na tej konferencji coraz mocniej.

W tym okresie Turcja stara się o utrzymanie statusu rzeczy na Bałkanach, bierze czynny udział w montowaniu bloku bałkańskiego i spogląda trwożliwie na Bułgarię, która rości sobie również pretensję do Konstantynopola. W tym układzie rzeczy zapomniane zostały dawne klótnie turecko-greckie, a nawet swary turecko-rumuńskie. Turcja spogląda podejrzliwie na każdego, który wdiera się na Bałkany, a szczególnie na te państwa, które chcą podzielić między sobą sferę wpływów na tym półwyspie.

Z tych też względów stosunki angielsko-tureckie ulegają polepszeniu, a Anglia zgodnie z tradycją przynosi podarunek Turcji, złożony oczywiście przez Francję w postaci Aleksandretty. Udobruchana Turcja zapomina o starych klótniach z Anglią, wykreśla jednocześnie, że marsz. von Golz przychylił się do ufortyfikowania cieśniny Dardaneelskiej, że stosunki niemiecko-tureckie były w ciągu wielu lat najlepsze. Interwencja Pappena, jednego z najlepszych dyplomatów niemieckich, nie odnosi skutku.

Wzmocniona Turcja stawia sobie nowe cele: chęć utrzymania wpływów w Europie, rozszerzenia działań w Azji, a nawet rozpoczęcia pewnych kroków w kierunku zdobycia złóż naftowych na Kaukazie.

Już dużo lat temu dyplomacja japońska starała się skusić Turcję do rozpoczęcia kroków antysowieckich. Próby te napotykały na opór. Dziś wzmocniona Turcja nabiera coraz większej apetytu. Czy posiada należyte uzbrojenie dla rozpoczęcia kroków wojkowych? Wojsko tureckie jest dość

dzielne, ale dotychczas nie umie opanować broni technicznej. Na przeszkodzie stoją również słabe zdolności organizacyjne, oraz przesadny optymizm, że wszystko jakoś się ułoży, co daje się przetłumaczyć na język rosyjski: „wsio budiet”

Pomoc materialną w chwili obecnej w postaci samolotów, broni pancерnej udziela Francja i Anglia. Nie jest to więc tylko wyłączny antagonizm sowiecko-turecki, ale walka o szerszym zasięgu, która w dalszym rozwoju prowadzić może do kontrakcji poprzez Afganistan w stronę Indii. Tak czy owak, rzekomo zlokalizowana wojna między Francją, Anglią a Niemcami może się z biegiem czasu rozszerzyć, począwszy od północy w Europie, kończąc gdzieś daleko w Azji. Kocięł Bałkański poczyna gotować.

Przypomina się stare powiedzenie że bałkany to jest „beczka prochu” w której dyplomaci palą fajkę pokoju. Dla pokłnicie tego półwyspu musi się zgrzyć twardy orzech turecki. Do tego konieczne jest porozumienie sowiecko-niemiecko-włoskie. Tylko przy podziale sfery wpływów między tymi trzema państwami może udać się polityka wymierzenia ciosu w stronę Francji i Anglii.

Czy to nastąpi? Chwilowo próba ta napotyka na poważny opór. Wyjazd Pappena z Ankarą do Niemiec dowodzi, że starania dyplomacji niemieckiej napotykały na przeszkodę. Próba nadgryzania odbywać się jednak będzie z różnych stron jednocześnie. Pod obstrzałem znajduje się również i Rumunia dzierżąca straż na morzu Czarnym. Gra o Bałkany nie została zakończona. W. Kibartowski.

Sprawa praktyki lekarskiej

Inspekcja Zdrowia komunikuje, że pragnąca otrzymać prawo zajmowania się praktyką lekarską w Państwie Litewskim, winni przedstawić Inspekcji następujące dokumenty:

1) podanie, 2) odpis dyplomu, 3) odpis paszportu krajowego, 4) zaświadczenia odbytej pracy zawodowej (stażu).

Wszystkie te dokumenty muszą być pisane w języku państwowym. Poza tym, do podania należy załączyć znaczek stemplowy za 3 lit. i znaczki po 50 centów od każdego załączonego do podania dokumentu. (N.)

Likwidacja Bazaru Przemysłu Ludowego

Przemysł ludowy na Wileńszczyźnie przeszedł na długie lata przed wojną, fazę nieorientowania się w jego stylu i charakterze, przez ludzi dobrej woli, ale pozbawionych zmysłu artystycznego. Mielśmy wtedy stylizowane słoneczniki i pasiaki łowickie, ale i doskonałe pledy i wełniane materiały.

W czasie wielkiej wojny bazar wyrobów ludowych kierowany przez p. Sokółowską, z pomocą artystyczną Siostrzeńcewicza i W. Stanisławskiej dawał próbki twórczości miejscowej i zarobek szczęśliwa koniunktura sprawiła, że sprawą tkactwa zajęli się ludzie istotnie rozumiejący „w czym rzecz” i chcących utrzymać styl miejscowy. Dyr. Sem. Lichtarowicz, p. H. Sokółowska, H. Schrammówna, prof. Ehrenkreutzowa p. Babiańska i inż. Hajdukiewicz od roku 1921—22 jako pracownicy w tej dziedzinie zajęli się utworzeniem Tow. Popierania Przemysłu Ludowego, z czego wyrósł niebawem Bazar przy Zamkowej 8 od 1932 roku. Składnica we własnym domu na Zarzeczu i z czasem, trzy sklepy: w Warszawie, 1 w Gdyni, 1 w Poznaniu. W czasie sezonu letniego w miejscach kuracyjnych tworzone też sklepy z pięknymi, szlachetnymi, w spokojnych barwach, harmonijnymi w rysunku tkaninami wileńskimi.

Dostawy płótna do intendenty, pchnęło akcję lnianą na szerokie tory. Na wszystkich wystawach (P W K) artystyczne stoiska wabiły oczy; odznaczenia, medale, dyplomy polskie,

Charakter wojny fińskiej

W jednym z dzienników ryskich ukazał się interesujący artykuł p. Meyssnera na temat wojny fińsko-sowieckiej. Przytaczamy ten artykuł w streszczeniu.

Granica fińsko-sowiecka wynosi 1.400 kilometrów. Z wojskowego punktu widzenia można ją podzielić na trzy odcinki: nadmorski, centralny i północny. Pierwszy odcinek to przestrzeń od Zatoki Fińskiej do jeziora Ładogi, silne umocnienia fińskie, niewielkie rozmiary i zabezpieczenie obu flanków (zatożka Fińska, jez. Ładoga) wymaga ataków frontowych dla przerwania umocnionej linii frontu. Zresztą w porze zimowej należy się liczyć z zamrożeniem zatoki i jez. Ładogi, które mogłyby spowodować obejście flanków.

Wojna domowa w Rosji znalazła taki wypadek, a mianowicie zamrażanie Siwasza na Krymie.

Odcinek centralny fińsko-sowieckiego frontu ciągnie się na północ od jez. Ładogi. Tam pozycje Finów nie mogą się stać nieprzerwaną linią frontową. Na skutek ogromnych przestrzeni, wojna w tej części frontu musi nosić charakter manewrowy, z dużymi odchyleniami w jedną i w drugą stronę.

Trzeci odcinek to daleka północ, gdzie naskutek surowości klimatu i braku załadnienia nie sposób jest zgromadzić sił większych. Walki mogą się tam toczyć dokoła pewnych punktów strategicznych.

Biorąc pod uwagę warunki strategiczne tych trzech odcinków, kierunek linii kolejowych itd. można by powiedzieć, że głównym teatrem wojny fińsko-sowieckiej będzie teren nadmorski (m. bardziej na południe, tym bardziej będzie rosło napięcie działań bojowych).

Przemawiają za tym i inne względy: Finlandia południowa, to ta część państwa fińskiego, gdzie koncentruje się głównie gospodarstwo życie Finlandii. Jednakże i ta część Finlandii jest broniona przez wielkie śniegi, które, utrudniając działanie tanków i artylerii zmeczaniowanej, ułatwiają jednocześ-

nie maskowanie pułapek przeciwtankowych.

Istnieje pozatym i inna okoliczność, ułatwiająca Finom obronę swego kraju. Ostatnia wojna w tych warunkach klimatycznych i geograficznych była prowadzona 100 lat temu. Nikt nie wie jak działa np. surowy klimat fińskiej zimy na motory lotnicze? Obmarzanie skrzydeł lądowanie na śniegu, szybkość lotowa—są to zagadnienia nowe, jeszcze należy nie przepracowane.

W takich warunkach byłoby rzecz nader ryzykowną bawić się w przepowiednie co do wy-

niku wojny fińsko-sowieckiej w czasie jej trwania. Narazie można tylko wskazać na możliwe skutki zdecydowanej przewagi liczebnej jednej ze stron.

Wojna w Finlandii jest wojną bardzo nowoczesną. Jest ona bowiem swoiście tota na. Toczy się na kilku płaszczyznach: 1) finansowej, obliczonej na wyczerpanie przeciwnika (poprzednia długa mobilizacja), 2) wewnętrznej, obliczonej na załamanie psychiki obronnej 3) dyplomatycznej (interwencja Ligi Narodów). Totalizm tej wojny polega na tym, że jest ona prowadzona jednocześnie we wszystkich dziedzinach życia.

LIETUVOS LLOYDAS

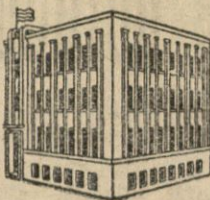
AKCYJNE TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ



TOWARZYSTWO

ZAWIERA UBEZPIECZENIA:

OD OGNIĄ,
OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM,
SZYB OD ROZBICIA,
TRANSPORTÓW,
SAMOCHODÓW (auto-casco),
OD NIESZCZĘSLIWYCH WYPADKÓW,
OD ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ,
NA ŻYCIE.



ZARZĄD:

Kaunas,

L. Sapiegos g-vė 4a

tel. 21381-85

ODDZIAŁ: Wilnius, Gedimino 17

telef.: 303 i 747

UWAGA!

Kino „CASINO“

zawiadamia, że od dziś napisy na filmie będą w języku litewskim i polskim.

Co piszą inni?

Prasa paryska komentuje z ożywieniem wystąpienie jednego z senatorów francuskich na komisji lotniczej Senatu. Senator ów oświadczył, że wojna obecna będzie rozstrzygnięta nie na lądzie, ale w powietrzu i że w związku z tym dla osiągnięcia pełnej przewagi nad przeciwnikiem Francja i Anglia muszą zdobyć się na 15 tysięcy nowych aeroplanów każda.

Zdanie owego senatora pokrywa się w zupełności z opinią fachowych kół francuskich, które utrzymują, że lotnictwo współczesne nie powinno zaczynać, ale kończyć wojnę, uzupełniając dzieło piechoty, tanków i artylerii.

Znajdujemy również w prasie francuskiej ciekawe cyfry, dotyczące handlu zagranicznego państw neutralnych. Jak się okazuje handel ten znacznie spadł wskutek wojny.

W porównaniu z wrześniem roku ubiegłego handel zagraniczny Jugosławii zmniejszył się o 31%, Belgii o 17%, Szwajcarii o 31% itd.

Zmniejszył się również i eksport z tych krajów, a mianowicie: eksport Jugosławii zmniejszył się o 39%, Holandii o 33%, Węgier o 33% itd.

Jedynym krajem, który zyskał na wojnie są po starciu Stany Zjednoczone. Eksport ze Stanów Zjednoczonych zwiększył się o 16%.

Prasa angielska podaje poza tym ciekawe cyfry, dotyczące francuskiego i angielskiego zapasu złota.

W Stanach Zjednoczonych Anglia i Francja rozporządzają zapasem złota w wysokości 1 miliarda 608 milionów funtów angielskich w złocie. Francja i Anglia posiadają więcej, niż połowę ogólnoswiatowych zapasów złota. Zapas złota w Anglii, przeznaczony na podtrzymanie kursu funta, wynosi 650 milionów funtów w złocie. Oprócz tego Anglia posiada zagranicą 3 miliardy 240 milionów funtów należności. Prasa zaznacza, iż zapasy złota angielskiego rosną z dniem każdym, dzięki intensywnej eksploatacji kopalń złota w Afryce Południowej.

Prasa amerykańska donosi o rozszerzeniu działalności europejskiej linii Nowy Jork — Lizbona T-wa transoceanicznej żeglugi powietrznej. Zamiast 2-tych lotów tygodniowo przewiduje się 6 lotów. Już dziś 500 tysięcy listów i pocztówek z Europy odlatuje do Stanów drogą powietrzną. Pasażerowie też wolą powietrze, niż wodę, usianą mianami.

Czytajcie jedyny polski tygodnik „CHATA RODZINNA“

Falszowanie danych paszportowych

„L. Aides” zamieszcza artykuł o charakterze prawniczym, w którym rozważane są możliwości falszowania danych personalnych przy uzyskiwaniu paszportów krajowych w Wilnie i okolicy. Ujawnienie fałszywych danych pociąga za sobą utratę obywatelstwa i paszportu. (N.)

Byłoby wielce pożądane, by część przynajmniej ludzi, tak dobrze obznajomionych z twórczością ludową Wileńszczyzny, pozostała przy nowej instytucji oraz by artystyczna linia wieśniaczej tradycji nie została spaczona ubocznymi pomysłami, ale pozostała w całej czystości swego piękna. Hel. Romer.

Obywatele litewscy i obcokrajowcy w Wilnie i okręgu

Pisaliśmy przed paru dniami o rozporządzeniach dotyczących wybrania dowodów osobistych przez mieszkańców Wilna i okręgu, uznanych za obywateli litewskich. Jest to sprawa w obecnej chwili najbardziej aktualna i b. doniosła dla obywateli Wilna i okręgu. Od uzyskania lub nie dowodu osobistego, od zaliczenia do kategorii obcokrajowców — zależy będzie bardzo wiele. Możliwość łatwiejszego uzyskania pracy albo bezrobocie, kłopoty z pozwoleniem na prawo pobytu, na prawo pracy itd. W praktyce zainteresowani w różny sposób interpretują przepisy prawa o nadaniu obywatelstwa litewskiego specjalnej kategorii mieszkańcom Wilna i okręgu. Niektórzy sądzą, że n. rz. osoba która urodziła się w 1910 roku w Wilnie z rodziców, nie pochodzących z obecnego terenu Litwy, lecz stale od chwili urodzenia zamieszkująca w Wilnie, może otrzymać dowód osobisty obywatela litewskiego. Takie przypuszczenie jest błędne. Informowaliśmy się w tych sprawach u władz administracyjnych.

W praktyce od 18 b. m., ten tylko będzie mógł otrzymać dowód osobisty obywatela litewskiego, kto odpowie wszystkim warunkom, podanym w odpowiednich rozporządzeniach. Przede wszystkim trzeba udowodnić, że petent albo jego rodzice nie tylko mieszkali na terenie, objętym obecnymi granicami Litwy, lecz byli przypisani do ksiąg stanowych, to znaczy trzeba pochodzić z rodzin, osiadłych na tym terenie od dłuższego czasu, z rodzin „tute-

szych“. Udowodnić to można przy pomocy takich dokumentów jak metryki urodzenia, chrztu zgonu, ślubu, wyroki w sprawie rozwodów, — gdzie jest zwykle wymieniane miejsce przysięgania do ksiąg stanowych.

Druga kategoria osób, której przysługuje obywatelstwo litewskie, to wszyscy ci (również ich dzieci), którzy mieszkali w Wilnie i okręgu wileńskim (w obecnych granicach) co najmniej od 11 1904 do 1.1 1914 r. i posiadali tu stałą pracę lub nieruchomości. Udowodnić to można przy pomocy różnorodnych dokumentów, jak wyciągi z hipotek i ksiąg meldunkowych i t. d.

Niezależnie jednak od tego każdy z petentów musi udowodnić, że był stałym mieszkańcem Wilna i okręgu w dniu 6 sierpnia 1920 r. i 27 października 1939 r. Dopiero po przedłożeniu tych dowodów petent uzyska obywatelstwo litewskie. Nie otrzyma dowodu osobistego obywatela litewskiego ten, kto nie zdoła udowodnić choć jednego wymaganego punktu.

Każdy z mieszkańców Wilna i okręgu będzie musiał posiadać dokument tożsamości. Mający prawo do obywatelstwa litewskiego uzyskają dowody osobiste, inni będą uznani za obcokrajowców i będą musieli również wybrać dowody. Prawo litewskie kręże za nieposiadanie paszportów.

Obywatelstwo litewskie jest nadawane również i na innych zasadach niż wyżej podane. Odpowiednie ustawy głoszają, że każdy Litwin, który zamieszkiwał po za granicami kraju, z chwilą

obrona Litwy za stałe miejsce zamieszkania, może starać się o obywatelstwo litewskie. Również obcokrajowiec, który przeżył 10 lat na terenie Litwy i włada językiem litewskim w słowie i piśmie, może uzyskać obywatelstwo litewskie. W sprawach tych decyduje minister spraw wewnętrznych.

Po uregulowaniu sprawy dowodów osobistych obywateli litewskich, władze administracyjne, jak nas informują, mają przystąpić do regulowania sprawy obcokrajowców. Wszyscy uznani za obcokrajowców będą musieli zabiegać o pozwolenie na prawo pobytu. Pozwolenie takie wydaje się na okres do 1 roku i kosztuje do 120 litów. Obcokrajowiec, który będzie chciał pracować zarobkowo, będzie musiał uzyskać kartę pracy. Ustawodawstwo litewskie nie pozwala jednak obcokrajowcom prowadzić księgarń, wydawnictw, trudnić się szoferką, posiadać koncesji na sprzedaż napojów alkoholowych, — obcokrajowcy nie posiadają prawa praktyki lekarskiej, adwokackiej, nie mogą prowadzić aptek itd. Nie mogą także pracować w urzędach państwowych i samorządowych. Natomiast mogą pracować w przedsiębiorstwach prywatnych i posiadać własne przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe. W praktyce w Litwie, jak nas poinformowano, zalecano zwykle przedsiębiorstwu, które zatrudniło obcokrajowca, aby jednocześnie zaczęło szkolić w tym samym fachu obywatela litewskiego i po wyszkoleniu go obcokrajowca zwolnić. (wł.)

Nauka w gimnazjach od 18 bm.

Inspektor szkół średnich J. Reinsy podaje do wiadomości, że nauka w III, IV i VI gimnazjach państwowych w Wilnie rozpocznie się od dnia 18 grudnia o

godz. 8 Listy przyjętych uczniów ogłoszone zostaną w odpowiednich gimnazjach 16 grudnia o godz. 10. (N).

Zaświadczenia dla uchodźców

KOWNO. (Ełta.) Wszyscy polscy uchodźcy w Litwie, starający się wyjechać za granicę, lub czasowo zamieszkać w Litwie, muszą otrzymać zesztabu obozów internowanych zaświadczenie, iż nie figurują w spisie internowanych.

Zawiadomienie to sżtab obozów dla internowanych wydaje tylko dla uchodźców cywilnych, których codziennie przybywa do sztabu po kilkadziesiąt osób. Między uchodźcami cywilnymi często spotyka się i internowanych polskich wojskowych, którzy uciekli z obozów dla internowanych. Wojskowi ci są w sztabie zatrzymywani i odsyłani z powrotem do obozów dla internowanych. Niektórzy z internowanych wojskowych, którzy uciekli z obozów, przychodzą by uzyskać takie zaświadczenie z fałszywymi dokumentami, podrobionymi na obecne nazwiska. Tacy spośród internowanych są zatrzymywani na miejscu i po przeprowadzeniu dochodzenia oddawani są pod sąd.

Zostali schwytani z fałszywymi dokumentami i oddani do sądu wojskowego następujący internowani: wachmistrz Wybranowski Jan, porucznik Chyliński Marian, por. Pradzić-Brochocki Kazimierz, Skroczyński Stanisław, oficer Tacik Edmund, wachm. Gette Mieczysław, podpor. Rudolf Jerzy, podpor. Kraśnik Jan i szeregowy Łukowski Jerzy. Wszyscy ci u których przebywali ci internowani będą ukarani przez naczelników powiatów.

—o—

Sejm uchwalił ustawę o uniwersytetach

Przed kilku dniami w sejmie podczas rozważania projektu o uniwersytetach wywikły różnice zdań co do redakcji niektórych artykułów projektu. Projekt został uznany za nadający się do rozważania, lecz przekazany komisji. Przewodzącą projekt t. j. ustawy Sejm rozpatrzył w ostatnim czytaniu i przyjął go. Ustawa o uniwersytetach przyjęta przez Sejm ma treść następującą:

„W państwie litewskim są następujące uniwersytety: wznowiony ustawą 5 grudnia 1918 r. uniwersytet wileński w Wilnie i uniwersytet Witolda Wielkiego w Kownie“.

Uniwersytet wileński, o ile niniejsza ustawa inaczej tego nie postanowi, regulowany jest na podstawie statutu uniwersytetu Witolda Wielkiego. Początek działań ości wydziałów uniwersytetu wileńskiego i ich oddziałów oraz zawieszenie działalności oddziałów wydziałów uniwersytetu Witolda Wielkiego ustanawia Rada Ministrów. Po zawieszeniu działalności odpowiedniego wydziału uniwersytetu Witolda Wielkiego, personel naukowy tego wydziału zostaje przeniesiony na odpowiedni wydział uniwersytetu wileńskiego.

O ile działalność oddziału wydziału uniwersytetu Witolda Wielkiego nie zostaje zawieszona, to dla stworzenia załączka oddziału wydziału uniwersytetu wileńskiego na prośbę senatu tego uniwersytetu, wyznacza się 3-ch członków starszego personelu naukowego. Załączek ten stanowi Radę otwieranego wydziału.

W uniwersytecie, w którym czynne są nie więcej niż trzy wydziały może być tylko jeden prorektor. W takim wypadku obowiązki sekretarza uniwersytetu pełni prorektor, zaś senat uniwersytecki składa się z rektora, prorektorów, dziekanów wydziałów i sekretarzy wydziałów.

Zanim ustalony będzie porządek wybierania i mianowania rektora i prorektora uniwersytetu wileńskiego, Minister Oświaty wyznacza jednego z profesorów uniwersytetu na administratora uniwersytetu wileńskiego, który administruje uniwersyteciem na prawach rektora.

Uniwersytet wileński czynny jest od 15 grudnia 1939 r. Ustawa niniejsza obowiązuje z dniem jej ogłoszenia

—o—

Praca dla bezrobotnych

„Sekmadienis“. W tych dniach rozpocznie się ogólna rejestracja bezrobotnych w kr. wileńskim. Po przeprowadzeniu rejestracji, wszyscy bezrobotni otrzymają pracę przy organizowanych robót publicznych i inn. W razie potrzeby, zostanie wprowadzone w życie rozporządzenie min. Spraw Wewn. o obowiązku pracy. (N.)

Wiadomości z kraju

— **Minister spraw wewnętrznych** gen. Skuczka przyjął w Kownie sekretarza komitetu uchodźców w Londynie A. Kaizera. Gość wyraził zadowolenie z opieki nad uchodźcami w Litwie.

— **Dnia 14 grudnia** na uroczystości Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie przybywa prezydent Izby Przemysłowo-Handlowej w Kownie.

— **Wydział prawny** uniwersytetu Witolda W. w Kownie nadał tytuł doktora praw znanemu dr. atawolui przedwonnemu Litwy Dr. Jonas Szlipas. Na uroczystym posiedzeniu przemówił sam Dr. J. Szlipas oraz dziekan wydziału prof. Janulaitis i prof. Purenas.

— **Wkrótce** zostanie uruchomiona komunikacja autobusowa między Alytus i Wilnem. Przewidziana jest wielka frekwencja pasażerów.

— **W fabryce cukru** w Pavenczajai pracuje około 130 robotników. Dzień na produkcja cukru wynosi 1.500 worków. Fabryka jest nowoczesnie urządzona. Produkcja sezonowa fabryki wynosi około 15 milionów kg. cukru. W bieżącym roku był wytwarzany też cukier kostkowy.

— **Magistrat** miasta Kowna udzielił pracę 30 bezrobotnym, którzy pracują obecnie przy pracach publicznych.

— **Została otwarta nowa linja** autobusowa Wilna — Wilkomierz. Autobusy z Wilkomierza do Wilna idą przez Szrywinty i Meiszagolę. Z Wilkomierza autobusy wychodzą o godz. 8,10, zaś z Wilna — o godz. 15. Linie cieszy się wielką frekwencją. W przyszłości zostanie uruchomiona linja autobusowa Wilno — Kowno.

— **W Kownie** w auli uniwersytetu Witolda W. odbyły się uroczystości obchodu 40-tych rocznicy śmierci działacza odrodzenia litewskiego dr. V. Kudrki. Na posiedzeniu przemawiali: b. prezydent dr. K. Ginius, dr. J. Szlipas, dr. J. Staugaitis, komp. St. Szimkus i inni.

Kto może jechać do Kowna bez przepustki

Wobec tego, że znaczna ilość osób mylnie zrozumiała, że każdy stały mieszkaniec m. Wilna może jechać do Kowna bez przepustki, wyjaśniamy: bez przepustki mogą przekraczać b. linie administracyjną w obie strony jedynie te osoby, które posiadają paszporty lub inne dowody osobiste, wydane przez władze litewskie.

Wszystkie pozostałe osoby przed wyjazdem winny uzyskać przepustki od władz powiatowych (Magdaleny 2, pok. nr. 7).

W sprawie sztyldów

Posiadamy informacje, że rozporządzenie w sprawie sztyldów ma się ukazać w najbliższej przyszłości.

Dotychczas nie ma przepisu, któryby regulował sprawę sztyldów w Wilnie i jego okręgu.

Wspólne czasopismo państw bałtyckich

TALLIN (Ełta). W niedzielę odbyło się w Tallinie zebranie biura współpracy państw Litwy, Łotwy i Estonii. W zebraniu tym wzięli udział: ze strony Estonii burmistrz Tallina Uesser, dyrektor Kaskas, ze strony litewskiej prezes towarzystwa litewsko-estońskiego Nonakas i ze strony litewskiej prezes towarzystwa estońsko-litewskiego Vileiszys. Na zebraniu tym uchwalono zwołać w dniach 15—17 czerwca 1940 r. w Tallinie kongres narodów bałtyckich.

Następnie uchwalono wydawanie wspólnego dla wszystkich narodów bałtyckich czasopisma, którego celem będzie bliższe wzajemne poznanie się.

Na kongresie narodów bałtyckich będą rozpatrywane dwa ważne zagadnienia 1. współpraca gospodarcza państw bałtyckich, wobec warunków wytworzonych przez wojnę. (W tej sprawie wygłosi referat prezes estońskiej Izby Przemysłowo-Handlowej Puhkis). 2. Rozwój współpracy kulturalnej między krajami bałtyckimi (odpowiedni referat wygłosi prezes towarzystwa estońsko-litewskiego Nonakas). Materiał dla wymienionych oddziałów będzie zebrany ze wszystkich trzech krajów.

Wspólne pismo będzie wychodziło 3 razy do roku. Pierwszy numer tego pisma ukaże się jeszcze przed kongresem, drugi numer ukaże się przed narodowym świętem Litwy, a trzeci przed narodowym świętem Łotwy. Pismo to będzie wydawane corocznie przez inne państwo.

Następnie uchwalono zaprosić na kongres do Tallina wszystkie te organizacje, które poprzednio już uczestniczyły w kongresach.

Przedstawiciel Lit.-Czerw. Krzyża o wspieraniu uchodźców

Przedstawiciel Lit.-Czerw. Krzyża w Wilnie p. Ign. Szeinius udzielił następną informację:

Do 2 grudnia zarejestrowano w Wilnie i okręgu 18.311 uchodźców z b. terenów Polski, zajętych przez ZSSR i Niemcy. W tej liczbie: 12.073 mężczyzn, 4.313 kobiet i 1.925 dzieci. Narodowość uchodźców: Litwinów — 3.723, Polaków — 7.728 i Żydów — 6.860.

Do 12 grudnia zarejestrowano już ok. 21 tys. uchodźców. Rejestracja trwa. Jest ona obowiązkowa. Po upływie terminu rejestracji, który wkrótce zostanie ogłoszony, osoby niezarejestrowane stracą prawo do ubiegania się o pomoc. Zarejestrowani mogą nawiązać kontakt z rozproszonymi członkami swych rodzin, gdyż karty rejestracyjne wysyła się do Międzynarodowego Czerw. Krzyża w Genewie.

W Wilnie istnieje obecnie 50 internatów, w których otrzymuje strawę i dach nad głową ponad 11 tys. osób. Udziela się pomocy wszystkim potrzebującym jej, bez różnic narodowych i społecznych.

Lit.-Czerw. Krzyż otrzymał dotychczas z zagranicy gotówką pół miliona litów na pomoc dla wszystkich uchodźców w Litwie. Do Wilna Holenderski Czerwony Krzyż przysłał dwa wagony odzieży, głównie dla kobiet i dzieci. W drodze są nowe wielkie transporty odzieży od Duńskiego i Amerykańskiego Czerw. Krzyża.

Utrzymanie wszystkich uchodźców w Litwie kosztuje ok. 1 mil. lit. Dotychczasowa pomoc z zagranicy jest niewystarczająca. Spodziewać się należy, że pomoc ta będzie zwiększona.

W Wilnie, jako b. centrum 4 województw polskich pozostało wielu b. urzędników. Będą oni też potrzebowali pomocy. Obecnie prowadzi się rejestrację tych b. urzędników wszystkich kategorii (bankowych, monopolowych, kolejowych, wojskowych itd.) Odpowiednio do zebranych w ten sposób danych organizowana będzie dla nich pomoc.

„Międzynarodowa Kniha“

Moskwa, Kuzniecki most 18.

Już czas zamówić czasopisma i dzienniki ZSSR na 1940 r.

Prenumeratę przyjmuje

KSIĘGARNIA „MOKSLO“

Kaunas, Laisvės al. 46. Telefon 22220.

Na żądanie katalog: „Pieriodika ZSSR 1940 r.“ wysyła się bezpłatnie.

Jak wypełniać kartki meldunkowe

Każda osoba przyjeżdżająca powinna być w ciągu 24 godzin zameldowana w Komisariacie Policji danego okręgu. Zgłoszenie takie składać należy na białych blankietach u dyżurnego oficera. Poniżej podajemy tekst litewski i jego polskie tłumaczenie.

Atvykusio asmens lapelis (kartka dla osoby przybyłej) 1. Pavardė (nazwisko), 2. Vardas (imię), 3. Tėvo vardas (imię ojca), 4. Gimimo laikas (czas urodzenia rok, miesiąc, dzień), 5. Gimimo vieta (adresas) (miejsce urodzenia — adres), 6. Pilietybė (obywatelstwo), 7. Tautybė (narodowość), 8. Kada atvyko (kiedy przybył — rok, miesiąc, dzień), 9) Iš kur atvyko (skąd przybył — adres), 10. Kur apsigyveno (gdzie zamieszkał, podać powiat, miasto, ulicę, numer domu, numer mieszkania etc.), 11. Atvykusio asmens dokumentai (dokumenty osoby przybyłej; podać nazwę, numer dokumentu gdzie i przez kogo został wystawiony), 12. Drauge atvykęsiai ir apsigyvenusių nepilnametėių ligi 17 metų amžiaus pavardė ir vardai (miona i nazwiska osób nieletnich do 17 lat, które razem przybyły i zamieszkały), 13. Atvykusio asmens parašas (podpis osoby przybyłej). Tvirtinu kad žinios išrašytos pagal asmens dokumentus. Kokį, iš kur ir kokios vertės turi turtą. Namu viešbutyje ar kitos patalpos savininko parašas. (Poświadczam, że wiadomości powyższe są wypisane z dokumentów osobistych, jakie, jakiego pochodzenia i jakiej wartości posiada majątek. Podpis właściciela domu, hotelu itp) Data.

Osoby wyjeżdżające należy zgłaszać na blankietach różowych (išvykusio asmens lapelis). Treść ich jest podobna do treści blankietów białych. Punkt 8. Kada išvyko — odnosi się do daty wyjazdu. Punkt 9. Iš kur išvykimo vieta (miejsce wyjazdu) osoba wymeldowywana. Punkt 10. Kur išvyko — dokąd wyjechał. Nie potrzebny jest podpis osoby wyjeżdżającej, natomiast potrzebny jest podpis właściciela domu i data.

Z U. S. B.

Kierownik U. S. B. prof. Ign. Končius wystosował w dnia 13 bm. do wszystkich Zakładów U. S. B. następujące pismo: „Dnia 16 grudnia r. b. o godz. 12 do wszystkich zakładów b. Uniwersytetu Stefana Batorego przybędą mianowani przez Ministerstwo Oświaty specjaliści celem przyjęcia mienia zakładów uniwersyteckich.

Proszę wszystkich Panów Kierowników i personel zakładów USB. o przybycie do zakładów, w czasie wymienionym w niniejszym piśmie, celem udzielenia potrzebnych wyjaśnień osobom przyjmującym mienie.

Ci, którzy nie przybędą albo odmówią wykonywania zarządzeń osób przyjmujących mienie, nie będą zwolnieni od odpowiedzialności za niedokładności wskutek braku wyjaśnień“.

Nowi profesorowie

Po zakończeniu jesiennego semestru w najbliższych dniach przybędą do Wilna, celem przyjęcia wydziału humanistycznego USB przedstawiciele wydziału nauk humanistycznych uniwersytetu Witolda Wielkiego prof. V. Sezemanas, H. Emgertas, J. Vabalas Gudaitis, Ig. Jonynas, doc. P. Galaune, Pr. Augustaitis, A. Salys, priv. doc. J. Puzinas, lekt. J. Dumczus, st. asyst. K. Dauksza i V. Macziunas. Jednocześnie przybędzie do Wilna bibliograf Iz. Kisinac.

KRONIKA

Grudzień
15
Piątek

Dzisiaj Waleriana
jutro Euzebiusza
Wschód słońca 7 38
Zachód słońca 2 49

Roraty dla katolickiej młodzieży odbędą się w niedzielę 17 b.m. o g. 6 w kościele św. Jakuba. Uprasza się o wzięcie jak najliczniejszego udziału.

Reorganizacja szkół specjalnych. 12 b. m. udał się do Kowna pełnomocnik szkół specjalnych p. Paliklis, który zabrał ze sobą materiał w sprawie przekształcenia szkół specjalnych. Reorganizacja ta ma nastąpić w najbliższym czasie. (N.)

Nominacje inspektorów szkół powszechnych. Inspektor szkół powszechnych pow. wileńskiego mianowany został p. Ždanavičius, pow. olkienickiego — p. Miškinis, pow. święciańskiego p. Plungė, Zastępcami inspektorów zostali: pp. Butėnas i Makarevičius (miasto Wilno), Čaikauskas i Burlingis (pow. wileński), Modcinas (pow. olkienicki), i Švogžlis (pow. święciański). (N.)

Wydawanie paszportów od 18 b. m. W dniu 15 b. m. miało się rozpocząć wydawanie paszportów. W lokalu Magistratu zorganizowano już biuro paszportowe.

Biuro to otrzymało wczoraj instrukcję, zalecającą przesunięcie terminu zapoczątkowania wydawania paszportów na 18 b.m. (x.)

Do wiadomości osób, kt. zdeponowały złote w następkach: Mickiewicza 6; róg Królewskiej i św. Anny (Izba Skarbową); Szkapłerna 43 i w Kolonii Wil. i musiały przeprowadzić rozrachunek w kasie b. P. K. O. (Mickiewicza 16-a), a dotychczas tego nie zrobiły, winny są od 14 grudnia r.b. zwracać się do Banku Litewskiego (Mickiewicza 3).

Osoby, które zdeponowały złote i dotychczas nie przeprowadziły rozrachunku, wzywa się do jak najszybszego załatwienia rozrachunku. (N.)

Urząd Regulacji Cen podaje do wiadomości, że od 15 grudnia zaświadczenia na zakup płynnego paliwa, przedsiębiorstw przemysłowym i komunikacyjnym, wydawać będzie policja ruchu (Żeligowskiego 4), zaś na inne potrzeby — miejscowe komisariaty policji. (N.)

Czasowa Rada miejska Wilna zostanie w tych dniach wyznaczona przez Radę Ministrów. Rada Miejska będzie składać się z 12-tu osób. Z spośród przedstawicieli Litwinów, Polaków, Żydów i Białorusinów. Rada będzie pełnić swe obowiązki aż do chwili przeprowadzenia w całej Litwie wyborów samorządowych. (N.)

Przerejestrowanie wszystkich dawnych abonentów telefonicznych m. Wilna rozpocznie się z dniem 15 grudnia r.b. W przyszłości ma powstać więcej przewodów telefonicznych między Wilnem a Kownem. (N.)

Przejęcie zakładów leczniczych. Dyrektorem szpitala miejskiego św. Jakuba mianowany został dr. Šemis; szkołę położniczą przejął dr. Baronas; b. kliniki na Antokolu przejął w im. Czerwonego Krzyża dr. Cipauskas; do przejęcia Wileńsko-Nowogródzkiej Izby Lekarsko-Dentystycznej wyznaczony został dr. P. Cibiras; wreszcie Urząd Sanitarny do Opieki nad podrzutekami przejmuje dr. W. Umbrasas, (N.)

5 Inspekcji podatkowych w Wilnie. W Wilnie znajduje się 5 inspekcji podatkowych. I, II, IV i V insp. mieszczą się

przy ul. W. Pohulanka 10. Tamże mieści się inspekcja podatkowa pow. wileńskiego. III insp. podatk. mieści się przy ul. Winigry. W najbliższych dniach ustalone zostaną granice zasięgu poszczególnych inspekcji na terenie miasta. (N.)

Śledztwo w sprawie rozruchów październikowych prowadziło 3 sędziów śledczych. Śledztwo zostało już zakończone i cała sprawa za 2—3 tygodnie będzie przekazana sądowi. (N.)

Materiały do wystawy sztuki ludowej. Zbierane są obecnie wiadomości o robotach ręcznych, charakterystycznych dla Wileńszczyzny. Wystawa sztuki ludowej odbędzie się w lutym 1940 r. (N.)

Bilety kolejowe należy kupować wcześniej. Wobec wielkiego ruchu pociągów osobowych zaleca się nabywać bilety wcześniej — najlepiej w centrum miasta w Biurze Podróży Litewskiego T. wa Turystycznego — ul. Mickiewicza 16-a. Godziny urzędowania od 9 — 12 i od 13—17.

Kupcy leśni w kr. wileńskim czynią starania w urzędach o zwrot nabytych w swoim czasie materiałów leśnych, które pozostały obecnie po stronie sowieckiej. (N.)

13 taksówek z Kowna kursuje obecnie po Wilnie. Policja ruchu w Wilnie przeprowadza obecnie rejestrację wszystkich środków komunikacji. (N.)

SUCHE DREWNO OPALOWE i węgiel tonowo i w koszach od 25 kg. z dostarczeniem po cenach konkurencyjnych poleca M. KLACZKO Vilnius, Fabryczna 6, tel. 20-42

TEATR I MUZYKA

Teatr Miejski na Pohulance

Dzisiaj w piątek dnia 15 grudnia o godz. 17-ej powtórzenie jednej z najlepszych komedi R. i A. Niełarowicza p. t. „Dla czegoż zaraz tragedia”.
Popis uczniów Konserwatorium W natchodząca nieodzieję dnia 17 XII w Teatrze na Pohulance odbędzie się popis uczniów Konserwatorium. Początek o godz. 12-ej

Teatr muzyczny „Lutnia”

Dzisiaj, 7 powtórną generalną próbę Madame Pompadour przedstawienie zawięzane.
Jutrzejsza premiera. Jutro operetka L. Falla „Madame Pompadour”.

Teatr „Niebieski Pajacyk”

Prześliczna bajeczka ze słowami i tańcami p. t. „Jas i Malgosia” grana będzie dwa razy w niedzielę 17 grudnia o godzinie 11 i 13.
Bilety w cenie od 25 centów do 1.50 są już do nabycia od 10—12 i od 14—19 w kasie teatru.

Teatr „Rewla” Światowid

Dzisiaj piątek 15 b.m. o 4.15 i 6.15 powtórzenie premii „Piecz z babami”, w opiewaniu reż. A. Jaksztasa.

RADIO

PIĄTEK, dnia 15-XII:

Wilno i Kowno
15.00. Z Kowna. Muzyka obiadowa.
15.30. Z Kowna. Wiadomości Elty.

Wilno

15.40. Wiadomości z Wilna.
15.55—16.10. Informacje po polsku.
17.30. Muzyka z płyt.
17.45. O. Micjote: Literatura litewska (po polsku).

Wilno i Kowno

18.00. Z Kowna. Koncert orkiestry dętej pułku luzarów.
18.30. Wiadomości z Wilna.

Wilno

18.40. Informacje po polsku.
Wilno i Kowno
19.00. Z Kowna: Wiadomości Elty.

Wilno

19.15. Lekcja jez. litewsk. po polsku.
19.30. Z Kowna: Godzina sztuki na cześć Wilna

Poszukiwanie zaginionych

Poszukiwani:

Mjr. rez. Słoniński Zygmunt, komendant Szpitala Pol. 108 i Mazur Mieczysław, uczeń z Poznania.

Zbigniew Cajner, post. pol. w Graszynie pod Częstochową.

Olśzańs i Zygmunt, st. szer. 1 p. p. Leg. 3 komp., ostatnio w Bielsku Podlaskim (10. IX. 39).

Brenkowa Ludomila z córką Grzyzną i uianką ostatnio w folw. Cuwaniu, poczta Ołyka, pow. Łuck.

Gogga Karo i żona Irena oraz trzech synów, Oszmiana, Boruńska 11.

Wysocki Jan, 1 p. p. Leg. 3 komp. (ostatnia wiadomość z Dubna).

Miernik Józef z Radomia.

Karolina z Kozieł-Poklewskich, Wnukowa (ost. w Małyńsku).

Drejewicz Kazimierz z P. pław 5 p. lot. w Lidzie.

Gadzińska Irena, Po nań, urząd pocz. Nr 1.

Siwiański Wacław — architekt z Warszawy ppor. 1 p. art. najcięższej.

Andrzejewski Józefat, kpt. sap.

Ma wszyscy Jan, ppor. 85 p. p. Nowo Wilejk.

Niedzwiedzki Stanisław, ppor. 85 p. p. Nowo Wilejka.

Melchiorowa-Wańkowiczowa z rórkami, Janina Dłuska-Cekalska, pracowniczka Polskiego Radia w Warszawie.

Strzelecki Jan, stud. prawa U.J.P. w Warszawie.

Zdrowski Czesław, Szkoła Podchorążych Lotnictwa Dęblin.

Bartoszewicz Romuald i Witold z Wilna (ost. w Białymstoku).

Buniewicz Jerzy i Janina z Nowogródka.

Mnichowicz Edward, 5 p. p. Leg. dwa 1 dyw. polch., ostatnio między Łukowem a Siedlcami (14 września).

Ślizewski Andrzej.

Zywicki Jan, podch. rez. 1 p. p. Leg.

Pirkowicz Józef, urz. poczt. w Trokach 31. VIII był w Sanatorium poczt. w Zakopanem.

Bronisława z Połubianków Michniewska, inż. M. Michniewski, oboje z Orłowa k/Gdyni.

Walukowa Jałwiga z Pińska.

Daab Mieczysław, por. 4 p. lot. w Toruniu.

Własny Tadeusz z imy Jurkiewicz (Wilno).

Siedlikowski Władysław.

Kto by wiedział o losie zaginionych, proszony jest o poinformowanie poszukujących według podanych adresów.

W Redakcji są do odebrania wiadomości o p. Deutschmanowej oraz od p. Steczyszyna.

Lekarze

Dr. Zeldowiczowa

Choroby kobiece, skórne, weneryczne, narządów moczowych, przyjmuje od godz. 12-2 i 4-7, Wileńska 28 m. 3, tel. 2-77

Dr. Zygmunt Kudrewicz

Specjalista: weneryczne, syfilis, skórne i plicowe
Wilno, Zamkowa 15 m. 2
Przyjmuje od 8 do 11 i od 3 do 8

Akuszerki

Akuszerka Śmiałowska

oraz Gabinet Kosmetyczny, Ceny przystępne, ul. Zamkowa 26 m. 6.

Akusz. Maria Laknerowa

przyjmuje od g. 9 rano do g. 7 wiecz. — ul. Jakuba Jasińskiego 1 a—3 róg ul. 3-go Maja obok Sądu.

Lokale

Pokój umeblowany z używalnością kuchni i naczyń do wynajęcia — Ciasna 3—12

Nauka i Wychowanie

SHELEY'S Instytut Języków obcych, Mickiewicza 4 m. 12. Litewski, angielski, francuski i niemiecki Lektory angiel. — 4 i mies.

Instytut „Auki Języków” (dawn. Germanistyk) Wielka 2 m. 1. Nowe przysiężone kursy języka litewskiego, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, rosyjskiego

Kto poszukuje:

Słoniński Stefan, Wilno, ul. Słomianka 13 m. 7.

Rodzice, Wilno, Antokolska 46 m. 1.

Ociec Antoni, Wilno, W. Pohulanka 7 (restauracja).

Rynczewska, Wilno, ul. Grodzka 1 m. 1 (Zwierzyniec).

Ojciec Józef, Wilno, ul. Szkapłerna 25/5.

Kozieł-Poklewska Janina, Wilno, ul. Sokola 16 a.

Januszevska Eugenia, Wilno, ul. Sokola 16 a.

Rostkowska Anna-Józefa, Wilno, Konduktorska 7 m. 1.

Binder Teodor z Warszawy, Wilno, ul. Letnia 5.

Żona, Wilno, Sapieżyńska 9 m. 2.

Córka Jadwiga, Sapieżyńska 9 m. 2

Karlicki Edmund, Wilno, ul. Konarskiego 29 m. 12.

Miłosz Andrzej, Wilno, Arsenalska 6 m. 4.

Bartoszewiczowa Rozalia, Wilno, ul. Kowieńska 8 m. 2.

Waśniowski Karol, inż., Krantog. 139. Kulautwa.

Mnichowicz Wiktor, Wilno, ul. Poławska 31 d.

Jacyna Kazimierz, Wilno, Artylerijska 3 c/18 m. 4.

Zywicka Maria, Skopówka 4.

Firkowicz Szymon, UHu, Hazzan Karaimski w Trokach.

Połubianko Wanda, Rudniki koło Jaszun.

Waluk Michał, Jaszuny k/Wilna.

Abramowiczówna Krystyna, Wilno, Portowa 4 m. 3.

Scigata Henryk, Ukmerge VI Int. Stov. i Skyrus.

Zatrzymanie kradzionej manufaktury wartości 40 t. s. litów

Funkcjonariusze policji zatrzymali podejrzaną furę, naladowaną pakami manufaktury, niewątpliwie pochodzącej z kradzieży.

Wartość zatrzymanej manufaktury przewyższa 40.000 litów.

Policja ustala, czyją własnością są odebrane złodziejom towary. (c)

Ranny kulą

Do szpitala św. Jakuba dostarczono wczoraj dwudziestokilkuletniego mieszkańca Podbrozia, Antoniego Kaprysa, z raną postrzałową łopatki. Stan rannego jest b. ciężki. (c)

Gdy chore masz płuca, stosuj

BALSAM JERZOLIMSKI

wyrobu Laboratorium OO. Bonifratrów w Wilnie, plac Napoleona 6. Nr patentu 1971. Leczy on skutecznie katar płuc, bronchit, uporczywy kaszel, ułatwia wyksztuszenie, wpływa pobudzająco na apetyt i dobre samopoczucie chorego. Do nabycia w aptekach i składach aptecznych.

Praca

Potrzebna służąca do wszystkiego, uczciwa — S-to Jańska 11 m. 7

Buchalterzy z Kowna otwierają z dn. 1 stycznia 1940 r. Biuro Buchalterijne. Przyjmuje się prowadzenie ksiąg w języku litewskim zgodnie z prawodawstwem Litwy. Zapin-resowane firmy zechcą kierować założeniem do Kurjera pod Buchalteria

Potrzebna służąca na przychodzącą, Niemiecka 4—19

Zdólna dziewczynka do usługi przyjmie od zaraz zakład fryzjerski Palera, Pohulanka 19

Młoda samotna osoba przyjmie pracę przy dziecku, szyje, ceruje Zgłoszenia do Kurjera dla „Inteligentnej”

Krasowiak samotny lat 32, średnia szkoła rolnicza, kilkuletnia praktyka, spec. hodowla, łak. godarstwo polowe przyjmie ws. elką pracę (nie wył. fizycznej) w gospodarstwie. I. Zajkowski, p. Rudziškės, zaśc. Bugielówka

Różne

Bezpłatnie! Fachowy taksator o szacuje każdą rzecz: biżuterię, dywany, obrazy, meble i rozmaite rzeczy. Ul. Trocka Nr 5, Sklepo okazyjnych rzeczy. Kuno, sprzedaż i komis Taksator Piotr Jlec.

Biuro Veikla, ul. Wileńska 34, tel. 27-47. Kto ma wydać lub wynająć mieszkanie, pokój albo lokal, kto zyczy sprzedać lub kupić ruchomość albo nieruchomości, komu potrzeba napisać podanie do władz państwowych lub komunalnych, zaprowadzić burokraterię na mocy ustaw litewskich, zaciągnąć informacji w sprawach handlowych, przemysłowych, transportowych, prawnych lub podatkowych, ten będzie sumiennie, szybko i tanio obsłużony w Biurze „Veikla” w godz. 8—14 i 16—18

Uo-aszam o zwrot za wynagrodzeniem dokumentów znajdujących się w zgubionym 12 grudnia na ul. Rzecznę lub Zakretowej czarnym portfelu. Adres: Jerzy Starzewski, ul. Rzecznia 14 m. 1.

Długoletnia pracowniczka biurowa załatwia wszelkie formalności we wszystkich instytucjach, dotyczące zmiany paszportów. Wiadomość listownie lub osobiście: Wilno, ul. Parkowa № 9 m. 4 od 5—7 p.p.

Jamni czarny przybłąkał się, odebrać Młynowa 7 m. 7 Borysowicz.

Zgubiony dowód osobisty na imię Heleny Kiszkiś-Matejko, proszę łaskawie odnieść: Arsenalska 6—12.

Zgubony dowód osobisty na imię Antoniego Sawko wyd. przez starostwo Wileńsko-Trockie № 2104. Proszę łaskawie zwrócić: Nowa Wilejka, Wileńska 90.

Ginał pies: szczenię buldog piaskowy, czarne centki, suka. Zwrócić za wynagrodzeniem. Kolejowa 9 m. 5. Przywłaszczenie będzie policyjnie ścigane.

Zaginął pies wilk „Tom” odprowadzić za wynagrodzeniem. Słowackiego 14—12.

Zegarek złoty zgubony. Uczciwego znalazcę proszę zawiadomić za wysokie wynagrodzenie. Telefon 25-99.

Zgubion dowód osobisty na imię Emilia Malawko wydany przez Starostwo Święciańskie.

CENY OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia tekstowe za 1 mm 75 cnt, za tekstem 60 cnt. Drobne 20 cnt za słowo. Kronika redakcyjna i komunikaty Lt 1 — za wiersz jednoszpaltowy Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50%, drożej. Układ ogłoszeń 5-cio łamowy. Za treść ogłoszeń i termin ich druku Administracja nie odpowiada

Leldėjas: Vytautas Stanevičius. Wdawca: Witold Staniewicz. Redaktorius: Vytautas Kiškis. Redaktor: Witold Kiškis.

Spaustuvė „Ziūnias”, Wisk. Bandurskio g-vė 4. Tel. 3-40. Drukarnia „Ziūnias”, ul. Biskupa Bandurskiego 4. Tel. 3-40.